

Związek Powiatów Polskich oczekuje pilnego opracowania i wdrożenia nowego systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

System ten powinien w szczególności:

- zwiększyć katalog źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego, w tym wprowadzić partycypację jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z podatku VAT i akcyzy;
- zwiększyć rolę dochodów własnych, w tym zamienić udział w poszczególnych podatkach dochodowych na lokalny podatek dochodowy (tzw. PIT komunalny);
- przyznać powiatom realne władztwo podatkowe;
- określić przejrzyste zasady wyliczania dotacji celowych na realizację zadań zleconych;
- ujednolicić zasady starania się o środki z programów dedykowanych na wsparcie realizacji zadań własnych.

Postulaty te zawiera stanowisko XXIII Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich w sprawie finansowania powiatów, podjęte w Warszawie 10 kwietnia br.

Związek Powiatów Polskich wzywa w nim do podjęcia prac nad nową ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. - *Obecnie obowiązujący system, a zwłaszcza jego komponent równoważący-wyrównawczy już dawno temu stał się niewydolny. Jest to w szczególności konsekwencją wprowadzenia od chwili uchwalenia ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego licznych szeroko rozpowszechnionych ulg w podatku dochodowym od osób fizycznych – stanowiącym jedno z podstawowych źródeł dochodów własnych JST. W nieco mniejszej skali ulgi wprowadzane były w odniesieniu do podatku dochodowego od osób prawnych- dowiadujemy się ze stanowiska.*

Jak podnosi ZPP, wprowadzanie ulg zwykle wiązało się ze wskazaniem, że zmniejszenie wpływu z podatków dochodowych zostanie zrekompensowane wzrostem dochodów z innych źródeł, zwłaszcza podatków pośrednich – od towarów i usług, czy też akcyzy.

- *Podatki te stanowią jednak w całości dochód budżetu państwa, co oznacza że z punktu widzenia poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego ulgi stanowią w praktyce nieodwracalny ubytek dochodów.*

Jest on szczególnie dotkliwy w przypadku powiatów, które nie zostały ani wyposażone w majątek mogący stanowić źródło dochodów, ani też nie otrzymały władztwa podatkowego. Podatki i opłaty lokalne, w szczególności podatki związane z własnością nieruchomości, stanowią wyłączny dochód gmin – choć paradoksalnie jest on uzależniony od jakości ewidencji gruntów i budynków prowadzonej w dużej mierze przez powiaty.

Zmniejszona dynamika dochodów nakłada się na poważny problem wzrostu kosztów realizacji zadań publicznych powodowany zarówno wzrostem kosztów pracy, czy kosztów eksploatacyjnych ale również będących konsekwencją ciągłego podwyższania standardów realizacji usług publicznych – czytamy w stanowisku.

Problemem jest kwestia finansowania zadań zleconych. ZPP zauważa, że obecnie nie funkcjonuje żaden mechanizm pozwalający wycenić faktyczny koszt realizacji zadania publicznego. W konsekwencji wysokość otrzymywanych dotacji zwykle odbiega od rzeczywistych kosztów realizacji zadania – na

niekorzyść jednostek samorządu terytorialnego.

Przy dyskusji na temat systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego, wedle ZPP nie sposób pominąć problematyki indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Sposób wyliczania wskaźnika budzi kontrowersje a na wynik wyliczenia często mają wpływ okoliczności niezależne od jednostek samorządu terytorialnego. - *Jako kuriozum wskazujemy chociażby fakt, że negatywny wpływ na indywidualny wskaźnik zadłużenia miało zwiększenie z dniem 1 stycznia br. ustawowego limitu odpisów amortyzacyjnych z 3500 do 10 000 zł. Konsekwencją podwyższenia limitu jest bowiem zwiększenie kwoty wydatków bieżących. Rozumiemy potrzebę wprowadzania mechanizmów zabezpieczających przed nadmiernym zadłużaniem się sektora publicznego, muszą one być jednak stosowane racjonalnie i nie mogą blokować działań prorozwojowych –* podali starostowie w stanowisku.